

Van de redactie – Redactioneel

1

Politisering en depolitisering in het Nederlandse parlementaire debat, de stand van het gebruik van digitale methoden in de geschiedschrijving, de balansbenadering in het denken over het koloniale verleden – er kan moeilijk gezegd worden dat dit nummer van *BMGN – Low Countries Historical Review* zich afzijdig houdt van de grote vraagstukken van dit moment. In het laatste onderzoeksartikel dat verschijnt in de serie over digitale geschiedenis in Nederland en België compliceert Ruben Ros het idee van afgebakende periodes van politisering en depolitisering in de naoorlogse Nederlandse parlementaire geschiedenis. Zijn kwantitatieve benadering van woordgebruik in de Tweede Kamer stelt hem in staat te tonen hoe ‘intense politisering’ van bijvoorbeeld financieel beleid in de schijnbaar gedepoliteerde jaren tachtig hand in hand ging met de proliferatie van plastic woorden als ‘informatie’, ‘management’, ‘systeem’ en ‘project’, die politieke keuzes laten verdwijnen achter een mist van technocratische onvermijdelijkheid. Politisering en depolitisering blijken zo beschouwd geen tegenpolen, maar complementaire onderdelen van politieke transformatieprocessen. Ros’ terzijde in de conclusie dat het interessant zou zijn om te onderzoeken wat er gebeurde met plastic politiek onder invloed van het nieuwe populisme dat opkwam in de jaren negentig lijkt een understatement.

Ros’ bijdrage is een perfecte illustratie van Pim Huijnens argumentatie in de ook in dit nummer gepubliceerde uitleiding van de serie over digitale geschiedenis. Hij betoogt dat digitale methoden breder geaccepteerd zijn binnen de historische wetenschap, en opeen meer *down-to-earth* wijze worden toegepast. Ros benadert een klassiek probleem in de Nederlandse parlementaire geschiedschrijving, sluit aan bij en nuanceert de bevindingen op basis van ‘traditioneel’ kwalitatief onderzoek, en gebruikt specialistische digitale analyse van grote hoeveelheden data op manieren die ook voor niet-specialisten goed te volgen blijven. Huijnen laat aan de hand van de in de afgelopen jaargang van *BMGN – LCHR* gepubliceerde bijdragen zien hoeveel er is veranderd sinds *BMGN – LCHR* in 2013 onder gastredactie van Gerben Zaagsma het veel geraadpleegde themanummer over digitale geschiedenis publiceerde. Op dat moment leek het veld nog verdeeld tussen degenen die een complete digitale revolutie in de historische methode voorzagen, en hun critici die vonden dat digitale geschiedenis vooral bedoeld was om met behulp van *big data* en onnavolgbare modellen nogal voorspelbare bevindingen te doen. Het is een geruststellende gedachte dat in ieder geval dit historische debat in het afgelopen decennium minder gepolariseerd is geworden.

Dat laatste is zeker niet het geval met het thema van de derde bijdrage aan dit nummer, de omgang met het koloniale verleden. Frank Gerits en Gillian Mathys werden door de redactie van *BMGN – LCHR* gevraagd om als Belgische historici van het kolonialisme te reflecteren op het eerder gepubliceerde debat tussen Jan Breman en Hans van der Jagt naar aanleiding van de biografie die Van der Jagt schreef over de gouverneur-generaal van Nederlands-Indië Alexander W.F. Idenburg. De bijdrage van Gerits en Mathys werd meer een

kritische beschouwing van wat zij karakteriseren als de balansbenadering van het koloniale verleden en waarbinnen zij Van der Jagts proefschrift plaatsen. Met deze bijdrage eindigt *BMGN – LCHR* de reeks beschouwingen over Van der Jagts werk – op zichzelf een eerbetoon aan de auteur die met zijn proefschrift zoveel fundamenteel debat wist op te wekken, waarbij wel zijn conclusies maar niet de grondigheid en veelzijdigheid van zijn onderzoek ter discussie stonden. Het debat over de grotere thematiek zal ongetwijfeld doorrazen, zeker in een tijd waarin daadwerkelijke (her)kolonisatie (Moskou op de Krim en Trumps Gazaanse Riviera) niet langer een politiek taboe is.

Het onderhavige nummer is het laatste dat tot stand kwam onder het redactievoorzitterschap van Marnix Beyen, die de afgelopen drie jaar koersvast en bedaard leiding gaf aan de redactie om het vorige nummer te eindigen met een bijna literair redactioneel in de vorm van een gedroomde conversatie tussen Jan Romein en Renée De Bock-Doehaerd. Ik eindig mijn eerste redactioneel in de dankbare rol van Marnix' opvolger in eeniets soberdere toonzetting. In deze tijd waarin scepsis over de waarde van de wetenschap en het hermythologiseren van nationale zelfbeelden gelijktijdig opgeld doen, is er volop werk te doen voor historici. Samen met de redactie en bureauredactie zet ik graag de combinatie voort van zoeken naar historiografische vernieuwing en eerbied voor de geschiedschrijving als ambacht, die de koers van *BMGN – LCHR* in de afgelopen jaren karakteriseerde.

Namens de redactie,

PEIJN BRANDON

From the editors – Editorial

Politicising and depoliticising in Dutch parliamentary debates, applying digital methods in history writing and the balance sheet approach to the colonial past. The present issue of *BMGN – Low Countries Historical Review* cannot be said to steer clear of major current issues. In the final research article to appear in the series on digital history in the Netherlands and Belgium, Ruben Ros complicates the notion of clearly demarcated periods of politicisation and depoliticisation in postwar Dutch parliamentary history. In his quantitative analysis of word use in the Dutch Lower House, he shows, for example, that 'intense politicisation' of financial policies during the ostensibly depoliticised 1980s coincided with the proliferation of plastic terms such as 'information', 'management', 'system' and 'project', aimed at obscuring political choices beneath a veneer of technocratic inevitability. From this perspective, politicisation and depoliticisation turn out not to be opposites, but complementary aspects of processes of political transformations. In the conclusion, Ros' side remark that it would be interesting to research the evolution of plastic politics in the context of new populism in the 1990s seems like an understatement.

The contribution by Ros aptly illustrates the argument from Pim Huijnen in the concluding remarks of the series on digital history, also featured in this issue. Huijnen contends that digital methods have gained broader acceptance within the historical profession and are at the same time being employed in a more down-to-earth fashion. Ros deals with a classical problem in Dutch parliamentary history, starts from and nuances

findings based on more ‘traditional’ qualitative research, and applies specialist digital analysis to large amounts of data in ways that remain comprehensible for non-specialists as well. Based on the contributions published in the previous volume of *BMGN – LCHR*, Huijnen shows how much has changed since 2013, when *BMGN – LCHR* published a widely read special issue on digital history, with Gerben Zaagsma as guest editor. At the time, the field seemed sharply divided between those who expected a full-blown digital revolution in the historical method and their critics who believed that digital history served mainly to generate rather predictable findings aided by big data and intractable models. It is a reassuring thought that at least this historical debate has become less polarised over the past decade.

The same cannot be said about the theme of the third contribution in this issue, which considers how the colonial past is addressed. The editorial board of *BMGN – LCHR* asked Frank Gerits and Gillian Mathys, as Belgian historians of colonialism, to reflect on the previously published debate between Jan Breman and Hans van der Jagt about the latter’s biography of the Dutch East Indies’ Governor General Alexander W.F. Idenburg. The contribution of Gerits and Mathys turns out to be primarily a critique of what they characterise as the balance sheet approach of the colonial past, situating the dissertation of Van der Jagt in this context. This contribution concludes the series of reflections on Van der Jagt’s monograph, in itself an intrinsic tribute to the author whose dissertation elicited such fundamental debate. While his conclusions were contested, the thoroughness and range of the underlying research were not. Debate on the broader theme will undoubtedly continue, especially in a time when actual (re)colonisation (Moscow on the Crimea and Trump’s Gazan Riviera) is no longer a political taboo.

The current issue is the last one composed with Marnix Beyen as chair of the editorial board. For the past three years, he steadily and calmly steered the editorial process, to wave farewell in the previous issue with an almost literary editorial consisting of a dreamed conversation between Jan Romein and Renée De Bock-Doehaerd. I will conclude my first editorial, as I gratefully succeed Marnix, on a slightly more sober note. In these times, amid the simultaneous rise of scepticism about the value of scientific research and a remythologising of national self-images, historians have their work cut out for them. Together with the editorial board and desk editors, I aim to give continuance to the combination of seeking historiographical renewal with respect for the historian’s craft that has characterised the course of *BMGN – LCHR* in recent years.

On behalf of the editors,

PEPIJN BRANDON